

۱۵۱۲۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایران و رژیم صیہونیستی

مولفان:

مسبب کریمی فرد

(عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی اهواز)

پژمان جهانبخش

(مدرس موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان)

سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

۱۳۹۷

سرشناسه	: کریمی فرد، حسین، ۱۳۵۵.
عنوان و نام پدیدآور	: ایران و رژیم صهیونیستی / مولفان حسین کریمی فرد، پژمان جهانبخشی.
مشخصات نشر	: تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۰-۰۴۶-۰۰
وضعیت کتاب	: وضعیت کتاب: ست نویسی: فیا
موضوع	: ایران- روابط خارجی- اسرائیل Iran- Foreign relations- Israel
موضوع	: اسرائیل- روابط خارجی- ایران Israel- Foreign relations- Iran
شناسه روده	: جهانبخشی، پژمان، ۱۳۶۶.
شناسه افزوده	: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی
رده‌بندی کتاب	: ۱۱۴۵ ک/الف/۱۶۵۶ DSR
رده‌بندی دیویدی	: ۳۲۷/۵۸۸۶۹۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۵۲

ایران و رژیم صهیونیستی

مولفان: حسین کریمی فرد - پژمان جهانبخشی

ناشر: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۶۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۰-۰۴۶-۰۰

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه نماید مورد پیگرد قانون قرار خواهد گرفت.

سازمان انتشارات

نشانی سازمان انتشارات: تهران- خیابان انقلاب اسلامی - خیابان فخررازی - خیابان شهدای ژاندارمری - پلاک ۷۲، تلفن: ۶۶۹۵۲۹۲۸ مرکز پخش:

خیابان انقلاب - بین فلسطین و چهارراه ولیعصر - جنب مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران - تلفن: ۶-۶۶۴۸۷۶۲۵

پایگاه اطلاع‌رسانی: www.isba.ir پست الکترونیکی: info@isba.ir فروشگاه اینترنتی: www.Jdbook.ir

فهرست

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار
۹	فصل اول: مبانی نظری
۹	نظریه سازه‌نگاری
۱۲	الف: اشتراکات نظری در گرایان
۱۴	ب: هویت
۱۶	ج: جایگاه هویت در رویکرد های ارتباط بین‌الملل
۱۸	د: هویت در نظریه سازه‌نگاری
۲۰	ه: هویت و سیاست خارجی
۲۵	و: نظام‌های معنایی معیار تشخیص دولت از دشمن
۲۷	فصل دوم: تکوین سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
۲۷	۱- سیاست خارجی ایران جمهوری اسلامی ایران
۲۷	الف: مبانی سیاست خارجی دولت اسلامی
۲۸	ب: عناصر هویتی نظام جمهوری اسلامی
۲۹	ج: برجسته شدن مؤلفه اسلام‌گرایی (شیعه‌گرایی) بعد از انقلاب
۳۰	د: دیدگاه مسلمانان درباره یهود
۳۲	ه: عناصر مذهبی و فرهنگی انقلاب اسلامی مؤثر در تکوین سیاست خارجی
۳۹	۲- بررسی دوره‌ای سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
۳۹	الف: تحلیل سیاست خارجی بازرگان بر اساس مؤلفه هویتی ایران‌گرایی
۴۰	ب: تحلیل سیاست خارجی موسوی بر اساس مؤلفه هویتی اسلامی
۴۱	ج: تحلیل سیاست خارجی هاشمی بر اساس مصلحت دولت اسلامی
۴۳	د: تحلیل سیاست خارجی خاتمی حاکم شدن تفسیر کانتی در سیاست خارجی ایران
۴۴	ه: تحلیل سیاست خارجی دولت نهم بر اساس مؤلفه اسلام‌گرایی

فصل سوم: سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در قبال رژیم صیهونیستی..... ۴۷

۱- مفاهیم فرهنگ کانتی و هابزی..... ۴۷

۲- سیاست خارجی ایران در قبال اسرائیل (دوره پهلوی)..... ۴۸

الف: پیشینه تاریخی..... ۴۸

ب: سیاست خارجی پهلوی دوم در قبال اسرائیل..... ۴۹

۳- سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در قبال رژیم صیهونیستی..... ۵۱

الف: انقلاب اسلامی ایران و موضع گیری اسرائیل..... ۵۲

ب: دیدگاه رهبران عالی جمهوری اسلامی ایران نسبت به رژیم صیهونیستی..... ۵۴

ج: محورهای سیاست خارجی جمهوری اسلامی در قبال اسرائیل..... ۵۵

۱- کاری جمهوری اسلامی با سوریه..... ۵۵

۲- حزب الله لبنان..... ۵۷

۳- حماس و جهاد اسلامی از حزب الله لبنان..... ۶۰

۴- حمایت جمهوری اسلامی ایران از حماس..... ۶۲

د: راهبرد جمهوری اسلامی ایران در قبال توافق نامه های صلح فلسطین- اسرائیل..... ۶۳

ه: سیاست خارجی دولت نهم و دهم در قبال اسرائیل..... ۶۴

۱- ایده محور اسرائیل، سی هاست..... ۶۴

۲- منتقدان و هواداران سیاست خارجی دولت نهم و دهم در قبال اسرائیل (داخل

و خارج)..... ۶۶

۳- قطعنامه هلوکاست؛ هنجاری شدن خواتات..... ۶۷

۴- نظریه های متخصصین درباره سیاست خارجی احمد نژاد نسبت به اسرائیل..... ۶۸

فصل چهارم: بررسی سیاست خارجی رژیم صیهونیستی در قبال ایران..... ۷۱

۱- مفهوم صهیونیسم..... ۷۱

۲- پیشینه تاریخی و تکوین دولت یهود..... ۷۳

الف: ظهور صهیونیسم در روسیه..... ۷۳

ب: انتشار کتاب دولت یهود..... ۷۵

ج: سندسایکس- پیکو..... ۷۵

د: اعلامیه بالفور..... ۷۶

۳- اعلام تشکیل دولت اسرائیل..... ۷۸

۴- ساختار سیاسی دولت اسرائیل..... ۷۹

۵-	گذار از صهیونیسم به پسا صهیونیسم.....	۸۰
۶-	اصول و مبانی سیاست خارجی اسرائیل.....	۸۱
۷-	سیاست خارجی اسرائیل در قبال جمهوری اسلامی ایران.....	۸۳
الف:	سیاست اسرائیل در مورد انقلاب اسلامی.....	۸۳
ب:	نظرات تئوریسن‌ها و سیاست‌مداران اسرائیل درباره تهدیدات ایران.....	۸۴
ج:	ایده‌های امنیتی - نظام اسرائیل در مقابله با جمهوری اسلامی ایران.....	۸۵
	: رویکرد اسرائیل به مسئله هسته‌ای ایران.....	۸۶
۸-	بسی: تاثیر متغیر ساختار نظام بین‌الملل در مناسبات ایران و اسرائیل.....	۸۷
الف:	فروپاشی شوروی و آغاز دوران گذار (۲۰۰۱-۱۹۹۱).....	۸۷
ب:	نظام تک‌قطبی (۲۰۰۱-۲۰۰۳).....	۸۸
ج:	تاثیر ساختار تک‌قطبی نظام بین‌الملل (آمریکا) بر مناسبات ایران و اسرائیل.....	۹۱
۹۳	نتیجه‌گیری.....	
۹۷	منابع.....	

پیشگفتار

امروزه فرهنگ و هویت ملی به یکی از بهترین منابع برای شناخت رفتار و کنش بازیگران عرصه سیاست بین‌الملل تبدیل شده است. توجه جدی به این دو عنصر که اولین بار توسط نظریه سازه‌نگاری به تئوریه روابط بین‌الملل آورده شد، بدین قرار است که کشورها بر اساس هویتی که برآمده از محیط داخلی آنها شامل حافظه تاریخی مشترک، جغرافیا، و ژئوپولیتیک و فرهنگ است، دوستان و دشمنان خود را می‌نمایند. به عبارتی تکوین سیاست خارجی متأثر از مولفه‌های هویتی ملی می‌باشد. توجه به مقوله هویت زمانی بیشتر اهمیت می‌یابد که در برابر یک «دگر» خارجی قرار می‌گیرد و این در درون منبعی هویت‌بخش و مشروعیت‌دهنده، به سیاست خارجی کشورها در می‌آید.

هویت ملی نیز که از دل فرهنگ برآمده از محیط داخلی کشورها و بر اساس ذهنیت تاریخی و حافظه تاریخی مشترک شکل می‌گیرد بر سیاست خارجی کشورها تأثیر و به آن جهت می‌بخشد. هویت مبنای اصلی تصمیم‌گیری و شیوه رفتار در یک جامعه می‌باشد. به عبارتی هویت ملی یکی از بهترین منابع برای تحلیل سیاست خارجی کشورها به شما می‌آید که هم بر جهت‌گیری کشورها و هم بر نحوه رفتار و کنش بازیگران تأثیر می‌گذارد.

سیاست خارجی کشورها با توجه به مفهوم هویت، شناخت خود و دیگران تکوین می‌یابد هویت به مثابه ابزاری در تعامل استراتژیک میان کشورها، نقش دولت را مشخص می‌نماید تعیین جایگاه، موقعیت، پرستیژ، شیوه رفتاری، و نقش کشورها در نظام بین‌الملل بر اساس جایگاه فرهنگی و تمدنی آنها در جهان مشخص می‌شود کشوری که تعریفی از «خود» و «دگر» ندارد در تعریف و تعیین منفعت ملی، سیاست‌گذاری و جهت‌گیری سیاست خارجی دچار انفعال و سرگستگی می‌شود در نتیجه در تعیین اشتراکات و افتراقات با دیگر واحدهای سیاسی دچار ابهام و مشکل می‌شود و نمی‌تواند با قدرتهای جهانی ائتلاف و اتحاد برقرار نماید. «خود» و «غیریت‌سازی»، مبنای تکوین و شکل‌دهی به جهت‌گیری سیاست خارجی کشورها را تشکیل می‌دهد و اساس تعیین متحدین و دشمنان به شمار می‌آید این امر در کشورهایی که هویت‌های قومی و مذهبی مختلفی دارند، بسیار بحث‌برانگیز است زیرا عدم برقراری رابطه مناسب بین این هویت‌ها می‌تواند چالش‌هایی را برای حاکمان به وجود آورد.

منطقه خاورمیانه از جمله مناطقی است که در آن هویت‌های گوناگون و متضادی در کنار یکدیگر قرار دارند. مسئله هویت در خاورمیانه با بخش‌های دیگر جهان بسیار متفاوت است. در دیگر کشورها، حاکمان سعی می‌کنند هویت‌های «فروملی» را به نحوی در هم ادغام کنند که هویت ملی شکل گیرد؛ اما در خاورمیانه، هویت‌های فروملی در کنار هویت فراملی قرار دارند. این هویت‌های متضاد و رقیب، مسایل فراوانی را برای کشورهای منطقه به ویژه در زمینه شکل‌گیری هویت ملی ایجاد کرده‌اند.

در این کتاب تلاش می‌شود با توجه به مفهوم «هویت» و نقش «ساختار نظام بین‌الملل» به بررسی سیاست خارجی ایران و اسرائیل دوره پهلوی دوم و جمهوری اسلامی پرداخته شود. جهت بررسی سیاست و روابط خارجی ایران در دوره پهلوی دوم در ارتباط با جهان غرب و در ذیل آن ارتباط با اسرائیل بر اساس مولفه‌های هویتی «تجددگرایی» و «ناسیونالیسم‌گرایی» تعیین می‌شد. به عبارت دقیق‌تر نظام پهلوی هویت خود را در کلان روایت‌های هویت غرب تعریف و بر مبنای آن به دوسری و سبمیسم خود در روابط بین‌الملل را مشخص می‌کرد.

با پیروزی انقلاب اسلامی تسلط گفتمان اسلام سیاسی و تاثیرگذاری این گفتمان بر عرصه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، سیاست و روابط خارجی ایران نیز دچار تغییر و دگرگونی بنیادین گشت بنابراین جمهوری اسلامی با برجسته کردن مولفه اسلام‌گرایی در سیاست خارجی درصدد طراحی روابط با سایر رژیم‌ها و سیاست‌ها اقدام نمود.

راهبرد اصلی جمهوری اسلامی در قبال اسرائیل بر «نامشروع» بودن و «غاصب بودن» آن قرار گرفته است. به این ترتیب اسرائیل به «دگر»، «غاصب» و «دشمن» هویتی جمهوری اسلامی تبدیل شد. غاصب و نامشروع تلقی کردن اسرائیل بر ابعاد مختلف روابط خارجی ایران در حوزه‌ها و عرصه‌های مختلف تاثیر گذاشته است.

از طرف دیگر اسرائیل نیز سیاست‌های خصمانه‌ای علیه جمهوری اسلامی تدارک دید. اسرائیل تلاش نمود با همسو نمودن سیاست خارجی قدرت‌های بزرگ و خصوصاً ایالات متحده آمریکا هزینه‌های سیاست ضد ایرانی خود را بر عهده دیگران واگذار کند. اسرائیل دارای ارتباطات گسترده با کشورهای قدرتمند جهان است و با ائتلاف‌سازی گسترده جهانی و منطقه‌ای درصدد افزایش تهدیدات و تضعیف جمهوری اسلامی می‌باشد. بنابراین با توجه «تهدید» بودن اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران بررسی دقیق سیاست‌های این بازیگر سیاسی در دوره‌های متفاوت ضرورت دارد.